

אין עוד מלבדו

עוד יהוד ומיוחד

בינת שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פר' מסעי

התשע"ו

גליון 36

נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמות

- הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק
- הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה)
- רבינו שלמה יצחקי ב"ר יצחק אהרן הכהן
- אלעזר בן אהרן הכהן
- הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי ב"ר פסח
- הרה"ק רבי מנחם עזריה מפאנו
- ב"ר יצחק ברכיה
- רבינו יצחק לוריא אשכנזי ב"ר שלמה

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

מטביעה והצליח להגיע ליבשה כמו שמובא בגמרא יבמות "תניא אר"ג פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שנשברה והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה ומנו רבי עקיבא וכשעליתי ביבשה בא וישב ודן לפני בהלכה אמרתי לו בני מי העלך אמר לי דף של ספינה נודמן לי וכל גל וגל שבא עלי נענתי לו ראשי מכאן אמרו חכמים אם יבואו רשעים על אדם יענע לו ראשו (קכ"א ע"א)

ידוע כי המסעות המנויים בפרשתנו הם רמז למסעות שאותם עובר האדם בשנות חייו ניתן לראות רמז לכך כי פרשת מסעי נכתבה בפרק ל"ג הרומו למילה גל כדי ללמד את האדם כי כדי לעבור ביתר קלות את האתגרים אשר נעמדים לפניו כגל העומד להטביעו בכל מסע ומסע של חייו יש עליו להוריד את ראשו בענווה ולבטוח בה' וע"י כך ינצל לבלתי ליפול כמו שעשה רבי עקיבא שעל כל גל וגל נענע לו בראשו וכך ניצל

הקשר בין פרשת השבוע לימי בין המצרים

"והורשתם את כל ישרי הארץ מפניכם ואבדתם את כל משפחתם ואת כל צלמי מסכתם תאבדו ואת כל בנותם תשמידו" (ל"ג, נ"ב) רומז על ע"ז "ואם בכלי ברזל הכהו וימת רצח הוא מות יומת הרצח" (ל"ה, ט"ז) רומז על עניין שפיכות דמים גילוי עריות נרמז בפס' "ותהיינה מחלה תרצה וחקלה ומלכה ונעה בנות צלפחד לבני דדיהן לנשים" לפי שפס' זה מלמד עם מי מותר להתחתן בסדר הנכון ואין בכך משום ג"ע וכל הנ"ל בא להזכיר לנו כי יש עלינו להתחזק בכל הנ"ל על מנת שזוכה שייבנה בית המקדש במהרה בימינו אבי"ר

מידי שנה אנו קוראים את פרשת מסעי בשבוע בו חל יום ההילולא של אהרן הכהן ז"ע, א' מנחם אב וכך כותבת התורה "ויעל אהרן הכהן אל הר הקדש על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש" וכן תמיד פרשה זו נקראת בכל שנה ושנה בימי בין המצרים וניתן לראות רמז בדבר לכך כי ידוע שבית מקדש שני נחרב בעוון שנאת חנם ועל כן יש עלינו להתחזק במיוחד בימים אלו באהבת חנם שזו היתה מידתו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום עוד ניתן למצוא בפרשה רמזים לכל הגורמים לחורבן הבית הראשון שהם ע"ז שפיכות דמים וגילוי עריות שכן הפס' "ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאייהם (ל"ג, ב')

ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על פי ה' ואלה מסעיהם למוצאייהם (ל"ג, ב')

העולם ולסמוך על הקב"ה בלבד שהוא המנהיג את העולם בחסד וברחמים רש"י הקדוש שיום ההילולא שלו חל השבוע (כ"ט תמוז) מביא בפירושו על הפס' "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (ל"ג, א') את הדברים הבאים "אלה מסעי. למה נכתבו המסעות הללו, להודיע חסדיו של מקום, שאף על פי שגור עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר, לא תאמר שהיו נעים ומטלטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה, שהרי אין כאן אלא ארבעים ושתים מסעות. צא מהם ארבעה עשר, שכלם היו בשנה ראשונה, קודם גורה, משנסעו מרעמסס עד שבאו לרתמה. שמשם נשתלחו המרגלים, שנאמר (במדבר יב, טז) ואחר נסעו העם מחצרות וגו' (שם יג, ב) שלח לך אנשים וגו'. וכאן הוא אומר ויסעו מחצרות ויחנו ברתמה, למדת שהיא במדבר פארן. ועוד הוצא משם שמונה מסעות שהיו לאחר מיתת אהרן מהר ההר עד ערבות מואב בשנת הארבעים, נמצא שכל שמונה ושלושים שנה לא נסעו אלא עשרים מסעות. זה מיסודו של רבי משה הדרשן ומכאן

נשאלת השאלה הרי ידוע כי משה רע"ה כתב את כל התורה כולה אז מה הרוותא כאן שנכתב במפורש כי משה רע"ה כתב את מסעות בני" ועכשיו התורה מתחילה לפרטם אלא ניתן לתרץ לענ"ד כי ידוע דליכא מידי דלא רמיזא באורייתא ואת כל מה שעבר ויעבור על עם ישראל בכלל ועל כל יהודי ויהודי בפרט ניתן למצוא רמז לכך בתורה הקדושה ולכן ייתן האדם אל ליבו כי הכל כבר ידוע לפני הקב"ה וכי ישנה תוכנית מסודרת לכל העולם כולו והכל בהשגחה שכן משה רע"ה ידע עפ"י ה' לכתוב כבר בתורה את אשר יקרה עם כל אחד ואחד וידוע עפ"י הספרים הקדושים כי עניין מ"ב המסעות המנויים בפרשה רומזים על המסע שעובר כל יהודי במשך ימי חייו מזמן לידתו עד גמר התיקון שלו בזה העולם ולכן נאמר אלה מסעי היינו עכשיו אני מתחיל לפרט את התחלה ולא נאמר ואלה בחינת מוסיקף על הראשונים ולכן כאן מודגש ביתר שאת כי כל המסעות של היהודי כבר כתובים בתורה הקדושה והכל גלוי וידוע לפני ארון העולם ולכן נתחזק כולנו באמונה בקב"ה שהכל לטובה ולנו רק נשאר לקיים תורה ומצוות ולהשלים את התיקון שלשמו הגענו לזה

הגלות בה אנו נמצאים כיום הקב"ה נמצא ושומר עלינו ואנו תפילה כי הקב"ה יגאל אותנו גאולה שלמה בקרוב ממש וישלח לנו משיח צדקנו במהרה בימינו אמן

ניתן ללמוד שכן העניין גם במסעות עם ישראל שבכל הדורות עת הסתובב עם ישראל בגלויות השונות להעלות ניצוה"ק שבכל מקום כנודע גם אז הכל היה מאיתו יתברך בחסד וברחמים וגם בזמן

"וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשׁוּב עַל פִּי הַחִירֹת אֲשֶׁר עַל פְּנֵי בַעַל צַפּוֹן וַיַּחֲנוּ לְפָנֵי מַגְדֵּל" (ל"ג, ז)

ניתן לדרוש פס' זה בדרך רמז בס"ד ויסעו מאתם היינו עם אדם מסיע מאתו את כל הדברים הרעים המפריעים בעבודת ה' וישב בתשובה על העבר והוא יושב ועוסק בתורה ומצוות בחינת פי החירות כמו שנאמר במשנה באבות (פרק ו', ב') ואומר (שמות לב טז) והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת" אל תקרא חרות אלא חרות, שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה" ועם מוסיף ולומד את התורה לשמה בענווה בצנעא ולא לשם פירסום וכבוד בחינת בעל צפון זוכה שסוף הקב"ה מגדלו ומרוממו בחינת ויחנו לפני מגדל כמו שמסיימת המשנה (שם) "וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנאמר (במדבר כא יט) "וממתנה נחליאל ומנחליאל במות"

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

שפתי צדיק - הרה"ק פנחס מנחם אלעזר בה"ר בנימין אליעזר זצוק"ל זי"ע

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן (ל"ג, א')

שהיא רעה, מתעורר תשוקת התלהבות שיהי' נילוש עם יראת שמים, עלמון דבלתימה פירש תרגום יונתן ודבסימין כדבלתא] על העלם מתוה"ק, י"ל כמאמר חז"ל השונה בלא זמרה כי טבע דזמר לעורר הפנימיות, השונה בלי זמר אינו רוצה להשיג הרגש נעימות התוה"ק, כגון הצריך הלכה למעשה לומר כדי שידע לבל להיכשל, אבל אינו רוצה להימשך אחר נעימותה שיהי' יקר בעיניו יותר מכל היקרים כמו שבאמת כן. הגה"ה מאדמו"ר מגור (שליט"א) זצ"ל כן הוא במדרש בשלח פרשה כה וגם בפרשת וירא פרשת מח.

ידוע מפי צדיקי אמת אשר בכל קריאת פרשה נתעורר הענינים שבאותו הפרשה, ובפרשת פנחס נזכרו כל הקרבנות משבת ומועדים יוכל כל איש ישראל לעורר קדושת הזמנים הנזכרים בפרשה, כן י"ל בענין מסעי בני ישראל שפסק במגן אברהם שלא להפסיק במסעות בקריאת הפרשה כי מ"ב מסעות רומז לשם מ"ב, ובלי ספק הי' בכל מסע נסיונות אחרות וסייעתא דשמיא לעבור המקום והנסיין אשר בו, והיגיעה אשר יגעו בני ישראל ארבעים שנה במ"ב מסעות אלה, על ידי שנזכרו בתוה"ק ונכתב מוצאייהם למסעיהם על פי השי"ת, שפעל מרע"ה שיזכר בתוה"ק אשר הוציאו בני ישראל יקר מזולל בכל מסע ומסע, על ידי זה הוכן הדרך לפני בני ישראל לכל הדורות שיוכלו לעבור לשלום כל הנסיונות ומסעות אלו כמו תבערה קברות התאוה, ובפרט בקריאת פרשה זו יוכל לעבור כל המסעות בשבת אחת, על ידי אהבה ודביקות בתוה"ק מסייע כל תיבה ואות שבתוה"ק לאיש ישראל לעבודת הקודש.

מ"ב מסעות. אמר זקני מו"ר ז"ל כל איש ישראל עובר המסעות, יש שנטבע ח"ו בקברות התאוה, והעובר בטוב נסיון זה נודמן לו נסיון המסע שאחרי כן, י"ל מתקה שהרגישו מתיקות בעניני עבדות השי"ת, אי' בריש תנא דבי אליהו שצריך להיות קשור לעול, והמרגיש מתיקות נאמר עליו נפש רעבה כל מר מתוק (משלי כו ז), מוסרות, בתרגום יונתן מרדותא י"ל כמאמרם ז"ל טובה מרדות אחת בליבו של אדם יותר ממאה מלקיות, שהי' שם ענין רידיי שרדו עצמן להכניס ללב המרדות, על זה נקרא מוסרות, חצרות פירש זקני ז"ל על פי פירוש רש"י ז"ל בפרשת דברים [שקאי על] מחלוקתו של קורח, כי חז"ל אמרו דערובי חצרות מאחד כל הדברים לבית אחד, על כן בלי עירוב שם חצרות [מורה] על ענין פירוד הלבבות עכ"ל, י"ל דאחר חצרות חנו ברתמה זהו כמו רתום המרכבה שזהו התקשרות חדש" ועיין שם המשך דבריו הקדש'

אלה מסעי וגו' את מוצאייהם למסעיהם. פ"ק זקני מו"ר ז"ל אמר כל איש ישראל עובר כל עניני מסעות אלו נסיונות, כגון קברות התאוה שמתעורר בו רוח חמדה, ומהם מסעות שזכו לקדושה יתירה, כן אין לך אדם שאין לו שעה עכ"ל. יש לפרש דפקה שמרגיש התעוררות קדושה מלשון דפק שבאדם כי באות ה' נברא עוה"ז דפק ה' שנוקף בלבו שיתקן אות ה' שבעולם הזה על תיקונו, אלוש שלשון לושי ועשי עוגות, כי חז"ל קוראים לאדם עיסה, עלובה עיסה שנחתומה מעיד עלי'

סגולה לפרנסה

"וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֶת הָאָרֶץ בְּגוּרֵל לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם לְרֵב תְּרַבּוּ אֶת נַחְלֹתוֹ וְלִמְעַט תִּמְעִיט אֶת נַחְלֹתוֹ אֶל אֲשֶׁר יֵצֵא לוֹ שְׁמָה הַגּוּרֵל לוֹ יִהְיֶה לְמִטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם הַתְּנַחֲלוּ" (ל"ג, נ"ד)

במיעוט דרך ארץ ומשקיעים הם את רוב זמנם בתורה ולכן נכתב לשון יחיד וזאת אשר בא הפס' ללמדנו כי יש על האדם לדעת כי מה יהיה גורל האדם אם יהיה עשיר או עני כבר נקבע טרם לידתו כמו שמובא במדרש תנחומא (פקודי סימן ג') "וטיפה זו מה תהא נגזר עליה מיד הקדוש ברוך הוא גוזר על הטיפה מה יהא בסופה, אם זכר אם נקבה, אם חלש גיבור, אם עני אם עשיר, אם קצר או ארוך, אם מכוער או נאה, אם עבה או דק, אם בזוי או גס. וכן גוזר על כל קורותיו. אבל אם צדיק אם רשע, לא, אלא הדבר ההוא נותנו בידו של אדם בלבד, שנאמר ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב, ואת המות ואת הרע" ולא כמות עבודתו של האדם היא אשר תקבע ואת המות ואת הרע" ולא כמות עבודתו של האדם היא אשר תקבע כמה ירוויח כי ישנם אנשים שאמנם מרווחים הרבה אך הכסף בורח להם מבין הידיים על הוצאות מיותרות ולכן ישים האדם אל ליבו כי עיקר מגמתו תהיה בתורה ומצוות וגם אם צריך לעסוק בדברים לצורך פרנסתו יעשה זאת כאנוס ומיד בהשיגו את צרכיו יפנה עצמו לעסוק בתורה וע"י כך יזכה לנחול גם את העולם הזה וגם את הארץ היא הארץ הנודעת חיי עולם הבא

לכאורה ישנה סתירה בפס' לפי שמתחילת הפס' משמע כי מחלקי הארץ לשבטים הם אלו שקובעים מי יקבל איזה חלק וכמה ולכן נאמר להם לרב תרבו ולמעט תמעט אך בסוף הפס' נכתב כי מקום מושבם של בני" בארץ נקבע עפ"י הגורל שנעשה ולא ע"י מחלקי הארץ וכן מובא במדרש תנחומא (פנחס סימן ו') "ומעשה נסים היה בגורל. אלעזר הכהן לובש אורים ותומים, וקלפי הגורלות לפני יהושע, שנאמר: ויריתי לכם גורל פה לפני ה' אלקינו (יהושע יח ו). ועד שלא יעלה הגורל, אלעזר אומר ברוח הקדש, גורל שבט פלוני עולה, שייטול במקום פלוני. ויהושע פושט ידו ועולה, שנאמר: אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וזו הייתה יתירה, שהיה הגורל צוח בשעת עלייתו, אני גורל שבט פלוני עליתי לו במקום פלוני" עכ"ל ועוד קשה שכן בתחילה נאמר לרב תרבו בלשון רבים ואח"כ בענין המעט נאמר תמעט בלשון יחיד אלא ניתן לתרץ לענ"ד בס"ד כי ידוע מה שנאמר ראיתי בני עליה ומועטים הם ודרך העולם כי הרבים משקיעים יותר זמן בענייני הפרנסה מאשר בלימוד התורה ולכן בענין הרב נכתב לשון רבים ומעטים הם אשר עוסקים